

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

7
PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Dr. Katja Jeznik
Zavod Petida

**Sodelovanje šole z družinami in lokalno skupnostjo
Strategije vzpostavljanja partnerstva šole z lokalno
skupnostjo**

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

POMEN SODELOVANJA MED ŠOLO, DRUŽINO IN SKUPNOSTJO

Številne študije kažejo, da:

- učinkovito partnerstvo med šolo in domom vodi k **boljšemu akademskemu, kognitivnemu, družbenemu in čustvenemu razvoju posameznika**, še posebno tistih iz ranljivih skupin (revščina, posebne potrebe, priseljenci, manjšine, ...).
- Dobro sodelovanje prispeva k večji pripravljenosti šole in družin za **spopadanje z mnogimi izzivi**, tako vzgojnimi kot izobraževalnimi.
- Je **poučevanje bistveno učinkovitejše**, kadar učitelji poznajo okolje, iz katerega posamezniki prihajajo, ter s subjekti v skupnosti sodelujejo ter to uporabijo pri navezovanju na pouk in za doseganje drugih vzgojnih ciljev.

(Kalin idr. 2009; Gregorčič Mrvar idr. 2016)

TEMELJNE PREDPOSTAVKE SEMINARJA

Šola in vrtec **kot ustanova** in **kot skupnost** izobražuje, vzgaja in ustvarja prostor socializacije.

Primarni **cilj vrtca in šole** je zagotavljanje optimalnega in skladnega spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost (ZOFVI).

KDO SKRBI ZA URESNIČEVANJE CILJEV?

- šola in učitelji;
- otrok in medvrstniška skupnost;
- starši in družina;
- širša skupnost.

Vsi subjekti imajo svojstveno vlogo, odgovornosti in poti njihovega uresničevanja, zato je ključno **dogovarjanje in sodelovanje pri tem, kar je skupno.**

Pozitivno priznanje

Občutek pripadnosti

V
K
L
J
U
Č
E
N
O
S
T

ZAKAJ SODELOVANJE ŠOLE IN DRUŽINE?

Učitelji, ki dejavno sodelujejo s starši in z njimi gradijo dobre odnose, prispevajo k temu, da:

- **starši bolje podpirajo posameznika**, ker razumejo kaj se dogaja v skupini ali razredu;
- imajo **starši boljše mnenje o učiteljih in šoli**;
- **starši čutijo večjo odgovornost**, da spodbujajo otroka, da opravi domače naloge in obveznosti;
- **učitelji čutijo večje zadovoljstvo z lastnim delom**, saj boljši stik s starši pomeni tudi večje spoštovanje in podporo.

STRATEGIJE VZPOSTAVLJANJA SODELOVANJA

1. **ŠOLSKA KLIMA** – kultura spoštovanja, zaupanja in dobrih odnosov, skozi katere so lahko slišani različni glasovi udeleženi v vzgoji in izobraževanju
2. **PREPOZNAVANJE IN ODSTRANJEVANJE OVIR** – predsodkov in sistemskih ovir, da bi dosegli sodelovanje vseh staršev s ciljem podpiranja učenja in razvoja njihovih otrok
3. **DOSEGANJE STARŠEV** – spoštljivo, stalno in jasno komuniciranje, in izvajanje dobrih formalnih in neformalnih praks sodelovanja, to vključuje tudi posvetovanja v katerih se lahko ustvari **dogovor o skupnem**
4. **PODPORA ZA STARŠE** – ponuditi staršem znanja, spretnosti in orodja, ki jih potrebujejo za podporo pri učenju doma

PREPOZNAVANJE IN ODSTRANJEVANJE OVIR

Kaj sporočajo slovenske raziskave?

PROBLEM ZAUPANJA

Dvom v kompetentnost drug drugega – ko

le polovica staršev (49,8 %) meni, da so učitelji strokovnjaki za izobraževanje in vzgajanje

in se

velika večina učiteljev (72,5 %) le delno strinja s trditvijo, »da starši znajo biti starši«

– to pa ni dobra osnova za vzpostavljanje partnerskega odnosa in kakovostno sodelovanje enih in drugih. (Kalin idr., 2009)

ŠIRŠI POGLED NA IZVOR PROBLEMOV

- **KAPITALIZEM** in **kultura potrošništva** se odslikava v odnosu med šolo in domom. (Laval, 2005)
- **LEGALIZEM**: Predpostavka, da moramo potencialne konflikte in posebne pravice v triadi učitelj, učenec, starši reševati z vnaprej določenimi pravili, sankcijami, odločbami in možnostjo pritožb, torej po **upravno-administrativni logiki**, saj se lahko le na tak način izognemo kapricioznosti ravnanja tako učiteljev kot staršev. (Kroflič, 2015)

OTROK V JEDRU SKUPNEGA INTERESA

V napetosti med ustanovo in starši lahko hitro spregledamo otroka in njegovo dejavno držo znotraj vzgojno izobraževalnega procesa ter z njo povezanim procesom razvoja odgovornosti in avtonomije.

(Kroflič 2015)

Primer **e redovalnice**

Primer **črte samostojnosti**

KAKO NAPREJ?

- Treba je **preseči negativni/deficitarni pogled** na vsakega izmed udeleženi kot izhodiščno točko sodelovanja.
- Potreben je premik v temeljnem pogledu na otroka in mladostnika kot na **zmožno, socialno občutljivo in bogato bitje** (Moss, 2010).
- Potreben je **dogovor** o tem kar je skupno šoli, učiteljem, otrokom in staršem ter ne zanika avtonomije in odgovornosti vsakega izmed udeleženi (Kroflič, 2015)

NAČINI SODELOVANJA MED ŠOLO IN DRUŽINO

- Roditeljski sestanki
- Pogovorne ure
- Projektni dan
- Projektni teden
- Praznovanja dosežkov
- Digitalna komunikacija
- Starši prostovoljci
- Šolske delovne akcije

KAJ ŠTEJE? SPOŠTOVANJE, ZAUPANJE, ODGOVORNOST, ODNOSI

- odprt stik z učiteljem kot osebnostjo
- možnost spoznavanja učitelja kot strokovnjaka
- zaupanje, da starši skrbijo za svojega otroka po svojih najboljših močeh
- jasno razmejene in razumljene odgovornosti vseh udeleženi
- smiselna vpletenost otrok v odločanje o vzgojno izobraževanih procesih

Strategije vzpostavljanja partnerstva vrtca in šole z lokalno skupnostjo

SODELOVANJE Z LOKALNO SKUPNOSTJO

- Partnerstvo šole z lokalno skupnostjo je pogosto opredeljeno kot sodelovanje in skupno prizadevanje šole, staršev in skupnosti za otrokov razvoj in učenje. Šola starši in skupnost si v skrbi za otroka (učenca) **delijo vire moči in odgovornost**.
- V mnogih opredelitvah **se pozablja na učenca kot dejavnega partnerja**, ki se skozi sodelovanje razvija v odgovornega posameznika. (Kroflič, 2015)

NAMEN SODELOVANJA S SKUPNOSTJO

1. Skrb za **celostni razvoj** otrok oz. mladostnikov in upoštevanje potreb otrok, družine, skupnosti
2. Prizadevanje za **boljši učni uspeh** in večjo **učinkovitost** sistema vzgoje in izobraževanja
3. **Povezovanje predstavnikov skupnosti** – posameznikov in organizacij – z namenom večje socialne kohezivnosti in skupnostne identitete
4. Vzpostavljanje **varnega okolja**, oblikovanje zdravih skupnosti, preprečevanje negativnih oblik vedenja
5. Medsebojni **pomoč in podpora** v prizadevanju za razvoj skupnosti, uvajanje sprememb in skupnostno učenje (Gregorčič Mrvar idr., 2016)

STRATEGIJE SODELOVANJA Z LOKALNO SKUPNOSTJO

- **identificirati in uporabljati vire in storitve**, ki bogatijo šolski program, večajo kakovost vzgojno-izobraževalnega dela, spodbujajo kakovostnejši razvoj učencev ter nudijo podporo njihovim staršem oz. družinam
- **oblikovati mrežo podpore**, pomoči, virov, sodelovanja z različnimi posamezniki in institucijami (partnerji) v skupnosti, npr. z občino, vladnimi in nevladnimi organizacijami/društvi, s podjetji, kulturnimi in športnimi institucijami, z religioznimi skupnostmi, drugimi šolami
- **ustvarjati kulturo dialoga**, skozi katerega se išče dogovor o skupnih ciljih, idejah, projektih...

Viri

- Gregorčič Mrvar, P., Kalin, J., Mažgon, J., Muršak, J. in Šteh, B. (2016). *Skupnost in šola: vrata se odpirajo v obe smeri*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Kalin, J., Govekar Okoliš, J., Mažgon, J., Mrvar, P., Resman, M. in Šteh, B. (2009). *Izzivi in smernice kakovostnega sodelovanja med šolo in starši*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Kroflič, R. (2015). Kje se v partnerstvu med vrtcem/šolo in družino znajde otrok/mladostnik? *Vzgoja in izobraževanje*, 46 (4-5), 5–12.
- Laval, C., (2005). *Šola ni podjetje: neoliberalni napad na javno šolstvo*. Ljubljana: Krtina.
- Moss, P. (2010). *Beyond listening: children's perspectives on early childhood services*. Bristol: Policy Press
- Ule, M. 2015. Vloga staršev v izobraževalnih potekih otrok v Sloveniji. *Sodobna pedagogika*, 66 (1), 30–45.

HVALA ZA VAŠO POZORNOST!

Katja.jeznik@gmail.com

<https://petida.si/>